

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Jeziki štejejo

Languages matter

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD

JeŠT-ov novičnik

Jeziki štejejo

Languages matter

Tedenski pomenki
Lokalno dogajanje
Raznojezičnost v svetu
Naj se sliši tvoj glas
Sveže objavljeno na področju raznojezičnosti
Koristne povezave za učitelje

Dobrodošli v šesti izdaji JeŠT-ovega novičnika, s katerim boste vsak mesec na tekočem z dogajanjem na področju več/-raznojezičnosti.

TEDENSKI POMENKI

Na tedenskem pomenku v okviru projekta JeŠT smo **1. februarja 2022** gostili **Mojco Polak Williams** ki nam je spregovorila o svojih izkušnjah s poučevanjem v večjezičnem razredu na predšolski stopnji v Leedsu (*ang. Teaching in a Multilingual Early Years Classroom - A Case Study from Leeds*).

Na naslednjem pomenku, **15. februarja 2022**, smo gostili **dr. Kristofa Savskega** (Univerza Prince of Songkla na Tajskem). Naslov njegovega predavanja se je glasil *Prevrednotenje lokalnih repertoarjev v času globalizirane jezikovne politike* (*ang. Revaluating local repertoires at a time of globalized language policy*).

Zadnji torek v februarju, **22. februarja 2022**, pa smo gostili profesorici s Pedagoške fakultete v Ljubljani, **dr. Karmen Pižorn**, vodjo projekta Jeziki štejejo, in kolegico s področja didaktike specialne in rehabilitacijske pedagogike, **dr. Mileno Košak Babuder**. Spregovorili sta o poučevanju tujih jezikov v kontekstu učencev s posebnimi potrebami; naslov pomenka se je glasil *Tuji jeziki in učenci s posebnimi potrebami* (*ang. Foreign languages and students with special needs*).

Posnetke pomenkov si lahko ogledate na YouTube kanalu projekta JeŠT. Povezave do posnetkov pomenkov pa so objavljene tudi na portalu JeŠT.

Na marčevskih **Tedenskih pomenkih o raznojezičnosti** bomo v sklopu projekta JeŠT pomenkovali z uveljavljenimi strokovnjaki na področju jezikoslovja. Pomenki se bodo še naprej odvijali ob **torkih ob 18.00**, in potekali prek spletne platforme Zoom.

Naja Ferjan Ramirez	<i>Učenje tujih jezikov v zgodnjem otroštvu (Foreign language learning in early childhood)</i>	1. 3. 2022	angleščina in slovenščina
Nathalie Auger	<i>A Language Diamond for using Pluri/Multilingualism as a resource of choice for teaching and learning</i>	8. 3. 2022	angleščina
Jasone Cenoz	<i>Pedagogical translanguaging: making the most of multilingualism</i>	15. 3. 2022	angleščina

Nataša Pirih Svetina	<i>Večjezična skupnost mednarodnih študentov na UL in učenje slovenščine - primer Leta plus</i>	22. 3. 2022	slovenščina
Fred Genesee	<i>Myths and Misunderstanding about Early Bilingualism</i>	29. 3. 2022	angleščina

LOKALNO DOGAJANJE

Članica strateškega tima projekta Jeziki štejejo, dr. Janja Žmavc, je sporočila, da so v okviru diseminacijskih dejavnosti, s katerimi uspešno mrežijo rezultate projektov JeŠT in SIRIUS, objavili povzetek ugotovitev sklepne nacionalne okrogle mize, ki je 8. oktobra 2021 potekala v okviru mreže SIRIUS na Pedagoškem inštitutu z naslovom "K strategiji skupnega delovanja za vključujoče izobraževalne politike, namenjene učencem in dijakom s priseljenkim ozadjem":

https://www.pei.si/wp-content/uploads/2022/02/SIRIUS-NRT-2021-porocilo_ugotovitve.pdf

Kot partnerji v evropskem projektu SIRIUS, ki se ukvarja z izobraževanjem otrok s priseljenkim ozadjem, večjezičnosti namenjajo veliko pozornost, zato v oblikovanje rešitev kot **dobre prakse trajnostno naravnane izobraževanja neposredno vključujejo tudi dognanja projektov JeŠT in LISTiac.**

Mednarodna mreža SIRIUS je njihovo delo v okviru nacionalnih okroglih miz prepoznala tudi kot primer dobre prakse. Njihove ugotovitve so bile predstavljene v okviru sklepne konference, ki je potekala 10. 2. 2022. (<https://www.sirius-migrationeducation.org/policy-conference-year-4/>).

Vljudno vabljeni k branju.

Vabljeni, da se udeležite strokovnega usposabljanja Kulturni bazar 2022, ki bo v **četrtek, 31. marca, v Cankarjevem domu v Ljubljani**.

Program največjega strokovnega usposabljanja na področju kulturno-umetnostne vzgoje vključuje več kot štirideset dogodkov: predstave, filmske projekcije, predstavitve, predavanja, okrogle mize, delavnice in vodenja po razstavi, ki jih namenjajo **strokovnim delavkam in delavcem ter študentkam in študentom z različnih področij** (vzgoje in izobraževanja, kulture, kmetijstva in prehrane, zdravstva, sociale, okolja in prostora ...).

Osrednja tema bo **Kultura in umetnost/blagostanje družbe in posameznika**. Spraševali se bomo, kaj je blagostanje, kako ga razumemo v polju kulture in umetnosti, kakšno mesto imata kultura in umetnost pri gradnji blagostanja družbe in posameznika, kje je mesto kulture in umetnosti v pojmovanju blagostanja na različnih področjih (zdravja, sociale, prostora, okolja ...), kako kultura in umetnost prispevata h kakovosti bivanja v urbanih okoljih in kako na podeželju, kako pripomoreta k posameznikovemu in družbenemu blagostanju.

Letošnji plenarni govorec bo **prof. dr. Zvezdan Pirtošek**, nevrolog, predstojnik Katedre za nevrologijo Medicinske fakultete UL, s predavanjem ***Umetnost kot preplet čuta, misli, giba in čustev: nevrobiološke poti k blagostanju človeka in družbe***.

Program brezplačnega usposabljanja in prijavnica sta objavljena na <https://kulturnibazar.si/objave/kulturni-bazar-2022/>.

Prijavite se lahko **do 24. marca 2022**. Udeleženci prejmejo potrdilo o strokovnem usposabljanju.

RAZNOJEZIČNOST V SVETU

Mednarodni dan materne jezika spodbuja spoštovanje lastnega in hkrati drugih maternih jezikov po vsem svetu oziroma ohranja večjezičnost ter jezikovno in kulturno raznolikost. Prvič ga je Organizacija Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO) razglasila 17. novembra 1999. Mednarodni dan materne jezika se **21. februarja** obeležuje od leta 2000 in spodbuja mir in večjezičnost. Datum je bil izbran kot spomin na ubite študente z univerze v Daki, ki so 21. februarja 1952 v Bangladešu protestno zahtevali uradno rabo njihovega materne jezika, bengalščine.

Materni jezik je jezik, s katerim nas prvič ogovori mama, in je tisti v katerem spregovorimo svojo prvo besedo, zato mu rečemo tudi prvi jezik. Z maternim jezikom se najlažje izražamo, razmišljamo, pišemo, sanjamo in na splošno komuniciramo. Družbeno gledano je materni jezik pomemben za razvoj in krepitev narodne zavesti.

Po podatkih UNESCO okrog 40 odstotkov svetovnega prebivalstva nima dostopa do izobrazbe v jeziku, ki ga govori ali razume. Pravica do materinščine je osnovna človekova pravica.

Slovenščina je materni jezik približno 2,5 milijona Slovencev, živečih v Sloveniji in drugod po svetu. Lahko pa ima človek glede na življenjske okoliščine tudi dva materna jezika, prvega in drugega. Na območju Slovenije je slovenščina večinski materni jezik, na narodno mešanih območjih pa pogosto tudi italijanščina in madžarščina, ki sta uradna jezika italijanske in madžarske manjšine v Sloveniji. Prav tako imajo druge matere jezike številni priseljenci, ki so v Slovenijo prišli iz drugih držav. Za kar 8 % prebivalstva Slovenije je materni jezik eden od jezikov bivših držav Jugoslavije.

Danes obstaja med 6000 in 7000 različnih jezikov (številni sproti izumirajo), največ govorcev pa govori mandarinščino.

Vabljeni, da si preberete zanimiv [članek](#) na temo večjezičnosti in tehnologije v izobraževanju, ki je bil objavljen 21. 2. 2022 v čast mednarodnemu dnevju materne jezika.

Ob mednarodnem dnevju materne jezika, 21. februarja 2022, je potekal tudi webinar, ki ga je organiziralo društvo UNESCO, z naslovom “Using technology for multilingual learning: Challenges and opportunities” (»Uporaba tehnologije za večjezično učenje: izzivi in priložnosti«). Posnetek si lahko ogledate na tej [povezavi](#).

V torek, 1. marca 2022, smo lahko prisluhnili pomenku skupine [Raising Multilinguals](#) na temo vzgoje dvo- in večjezičnih otrok, skupine treh staršev večjezičnih otrok, ki jo sestavljajo avtorica s področja dvojezičnosti [Rita Rosenback](#), jezikoslovka dr. [Ute Limacher-Riebold](#) ter organizator festivala jezikov [LangFest](#) v Montrealu in poliglota [Tetsu Yung](#).

Na omenjenem srečanju so spregovorili o vplivu pripovedovanja zgodb na usvajanje tujega jezika pri otrocih; skupini se je pridružila [dr. Beniko Mason](#), profesorica z univerze Shitennoji v Osaki na Japonskem, ki se v svojem delu veliko ukvarja z raziskovanjem pomena ekstenzivnega oz. obsežnega/dolgotrajnega poslušanja pri učencih tujega jezika. Poslušanje zgodb je ena od slušnih aktivnosti pri pouku tujega jezika, ki spodbujajo prav to vrsto poslušanja.

Vsa nadaljnja srečanja lahko brezplačno spremljate kar v živo preko kanala Raising Multilinguals [na njihovi platformi YouTube](#) ali preko njihovega [kanala na Facebook-u](#). V kanalu skupine Raising Multilinguals si lahko ogledate tudi [prejšnja srečanja](#), ki, kot rečeno, pokrivajo različne teme znotraj večjezičnosti, od kognitivnega razvoja dvojezičnih dojenčkov, načinov za ustvarjanje jezikom prijazne šole in rabe domačih jezikov med karanteno, do dvojezičnosti pri avtističnih otrocih.

NAJ SE SLIŠI TVOJ GLAS

Sporočamo, da bomo ob Evropskem dnevu jezikov, 26. in 27. septembra 2022, organizirali zaključno konferenco projekta *Jeziki štejejo*.

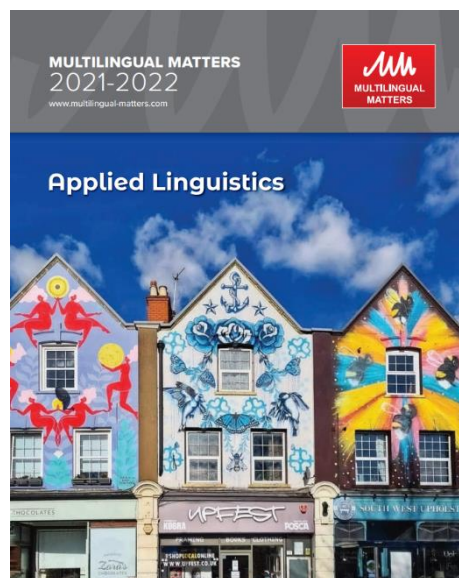

Podrobne informacije o oddaji prispevkov, s katerimi se boste lahko na konferenci predstavili, še sledijo.

SVEŽE OBJAVLJENO NA PODROČJU RAZNOJEZIČNOSTI

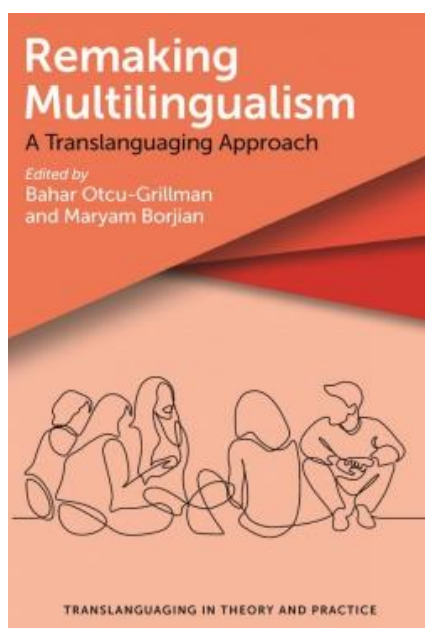
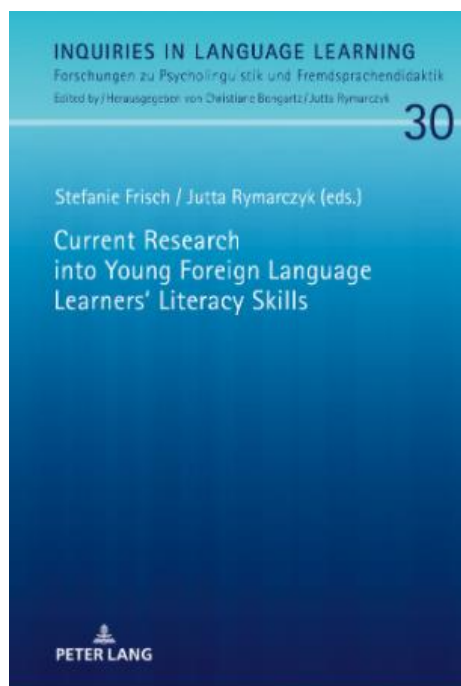
Vabljeni, da si ogledate [katalog](#) knjig založbe Multilingual Matters za leto 2021 in 2022, ki so izšle na področju dvojezičnosti, večjezičnosti, učenja jezikov itd.

Izšla je nova [publikacija](#) založbe Peter Lang o aktualnih raziskavah pismenosti mlajših učencev v tujih jezikih.

Vloga poučevanja branja, črkovanja in pisanja v dveh jezikih v osnovni šoli je v zadnjih nekaj letih pridobila na pomenu. Trenutne raziskave morajo zato odgovoriti na bolj specifična vprašanja kot kdaj koli prej in na primer raziskati izzive razvoja pismenosti v tujem jeziku, ustreznih pristopov poučevanja in inovativnih postopkov ocenjevanja. Publikacija vsebuje prispevke o teoretičnih in metodoloških vidikih, diagnostičnih spretnostih učiteljev in izzivih o izobraževalni politiki. Raziskovalci iz Nemčije, Velike Britanije, Portugalske in Švice delijo svoje ugotovitve s ciljem izboljšati izobraževanje učiteljev tujih jezikov na univerzitetni ravni in v osnovnošolskih učilnicah angleščine, francoščine in španščine kot tujih jezikov.

8. februarja 2022 je pri založbi *Multilingual Matters* izšla knjiga **Remaking Multilingualism: A Translanguaging Approach**. Knjiga je zbirka najsodobnejših raziskav na področju večjezičnosti, čezjezičnosti in dvojezičnega izobraževanja vodilnih znanstvenikov s teh področij, kot tudi poklon raziskavam in vplivu Ofelie Garcíá. Poglavja uporabljajo različne metodološke pristope in raziskovalne zasnove za obravnavanje tem jezikovne politike, sociologije jezikov in dvojezičnega izobraževanja. V kombinaciji z empiričnimi poglavji so bolj osebna poglavja, ki pričajo o prispevkih Ofelie Garcíá kot mentorice, sodelavke in prijateljice. Knjiga priznava mesto Ofelie Garcíá v središču gibanja za preoblikovanje večjezičnosti v službi jezikovne enakosti, pravičnosti, raznojezičnosti, raznolikosti in vključenosti v šole in družbe po vsem svetu. Več informacij o knjigi najdete na [povezavi](#).

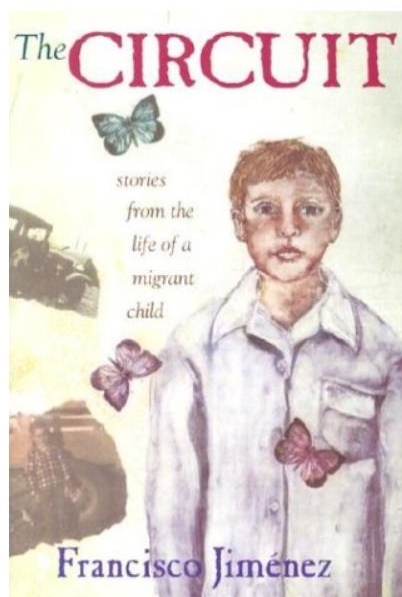

KORISTNE POVEZAVE ZA UČITELJE

GOVORNI POMOČNIK

Posodobljena spletna stran RTV Slovenija [Govorni pomočnik](#) je prosto dostopna zbirka poslovenjenih in poenotnih izgovorjav tujih imen ter drugih besed in besednih zvez z mestom naglasa in naglasnim znamenjem. V prvi vrsti je namenjena poklicnim govorcem javnega medija, v pomoč pa je lahko tudi vsem drugim, ki javno nastopajo ali jih zanimajo pravila zborne izreke. Nad projektom je bdela Alenka Kovačič z Radia Slovenija, v ekipi pa je bilo več lektorjev in jezikovnih svetovalcev, fonetičark in radijskih napovedovalcev RTV Slovenija.

Zgodba [The Circuit](#) spremlja migrantsko družino skozi vrsto let med nabiranjem bombaža, jagod, korenja itd. Med selitvami iz taborišča v taborišče se njihova štiričlanska družina razširi v desetčlansko. Kljub temu, da njihovo življenje določata nestalnost in revščina, jim z vero, upanjem in trdim delom uspe preživeti.

Vljudno vabljeni k branju odlične zgodbe o otrocih delavcev migrantov ter uporabi v razredu.

Na [povezavi](#) lahko najdete aktualne novice o novostih in zanimivostih s področja več-/raznojezičnosti.

MultiLingual
language | tech | business

V luči trenutnega dogajanja po svetu, bi vas želeli opozoriti na [ukrajinsko-slovenski slovar in slovensko-ukrajinski slovar](#), ki ju je sestavil Vladimir Dumka, in obsega 24.352 ukrajinskih in 22.515 slovenskih iztočnic. Ukrajinski del slovarja se pretežno opira na enajstzvezkovni razlagalni slovar ukrajinskega jezika *Словник української мови* (1970–1981), slovenski pa na *Slovar slovenskega knjižnega jezika* (1970–1991) in *Slovenski pravopis* (2001). Slovar je namenjen tako Slovincem, ki potujejo v Ukrajino in se želijo seznaniti z ukrajinsščino, kot tudi vsem tistim iz Ukrajine, ki prihajajo v Slovenijo oziroma bodo še prišli ali sicer želijo spoznati slovenski jezik. Knjiga je prispevek k pristnejšim stikom med dvema narodoma in njunima kulturama. Več informacij o slovarju najdete na povezavi spodaj.